

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Вченої ради
Харківського національного
університету імені В.Н. Каразіна

В.С. Бакіров

РІШЕННЯ

Вченої ради Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна
з питання «Про наукову діяльність в університеті у 2018 році»
від 25 березня 2019 р., протокол №4

Заслухавши та обговоривши доповідь проректора з наукової роботи професора В.О. Катрича щодо основних результатів наукової та науково-технічної діяльності за 2018 рік, **Учена рада відзначає** таке.

Головним пріоритетом діяльності університету були і залишаються наукові дослідження, на яких базується навчальний процес. У викладацькій та науковій діяльності беруть участь 27 академіків та членів-кореспондентів НАН України, 401 доктор наук, професор та 1153 кандидати наук, доценти. Чисельність штатних науково-педагогічних працівників склала 1720 осіб, штатними працівниками НДЧ є 284 особи, з них 18 докторів наук й 80 кандидатів наук, 375 осіб у НДЧ працюють за сумісництвом, з них 272 – за внутрішнім сумісництвом.

У 2018 р. за тематичним планом наукових досліджень і розробок, які виконує університет за рахунок коштів державного бюджету, виконувалося 89 науково-дослідних робіт із загальним обсягом фінансування 67279,129 тис. грн., у тому числі 68 НДР за фундаментальними дослідженнями на суму 47832,037 тис. грн., 17 НДР за прикладними дослідженнями на суму 14939,951 тис. грн. та 4 прикладні розробки на суму 4507,141 тис. грн. На збереження 5 наукових об'єктів університету, що становлять національне надбання, із загального фонду державного бюджету було виділено 2843,642 тис. грн. До тематичного плану університету було включено 9 наукових робіт та науково-технічних (експериментальних) розробок молодих учених на суму 3746,374 тис. грн.

У 2018 році було завершено виконання 29 науково-дослідних робіт, які фінансувалися із загального фонду державного бюджету на загальну суму 14929,960 тис. грн.

На конкурс до МОН України щодо виконання робіт за рахунок коштів державного бюджету в 2018 році було подано 42 проекти НДР на суму 49375,032 тис. грн. За результатами конкурсу до фінансування було прийнято 30 НДР на загальну суму 24466,089 тис. грн.

Обсяг надходжень до спеціального фонду за результатами наукової та науково-технічної діяльності склав 27069,529 тис. грн. За кошти замовників виконувалося 56 робіт, у тому числі 45 робіт – за госпдоговорами, 2 роботи – за договорами за зовнішніми зобов'язаннями (Литва, Польща), 8 – за

міжнародними грантами та 1 – за грантами Державного фонду фундаментальних досліджень.

За рахунок коштів загального фонду державного бюджету, спеціального фонду та коштів спонсорів й інвесторів було придбано нове наукове обладнання на суму 24329,504 тис. грн. (з них 5104,142 тис грн. університет отримав із загального фонду держбюджету).

У 2018 році за даними міжнародних наукометричних баз даних Scopus, Web of Science та Index Copernicus кількість опублікованих наукових праць становить відповідно 660, 545 та 675. Протягом року опубліковано 5198 наукових праць, з них 1880 за кордоном. До наукометричних баз даних входять 40 журналів університету, з них до Web of Science входять 4 журнали, на моніторингу в Scopus перебувають 10 журналів. Отримано 61 охоронний документ, подано 67 заявок на отримання охоронних документів. Опубліковано 134 монографії, з них 41 – за кордоном, 224 навчальні посібники та підручники; проведено 174 наукові заходи, з них 75 – міжнародні; взято участь у 208 виставках, з них у 3-х міжнародних.

Університет отримав нагороду «Web of Science Awards Ukraine 2018» від Міжнародної видавничої компанії «Clarivate Analytics», якій належить платформа Web of Science у номінації «Найбільш продуктивна українська організація за кількістю наукових праць, опублікованих у 2008-2017 роках» за напрямком «Фізика». Компанією Elsevier університет відзначено нагородою «Scopus Awards Ukraine 2018», зокрема він став лідером з гуманітарних наук.

Каразінський університет увійшов до рейтингу кращих університетів світу QS World University Rankings з найкращим серед українських закладів вищої освіти результатом, посівши 481 місце. За даними наукометричної бази даних Scopus університет посідає друге місце серед усіх українських закладів вищої освіти, h-індекс університету дорівнює 69.

В університеті діють 25 спеціалізованих учених рад із захисту докторських та кандидатських дисертацій (15 – із захисту докторських і 10 – із захисту кандидатських дисертацій) за 52 спеціальностями.

Усього у 2018 році у спеціалізованих учених радах університету захищено 85 кандидатських та 8 докторських дисертацій. Співробітниками університету захищено 78 кандидатських дисертацій та 15 докторських дисертацій. Протягом року відкрито 5 спеціалізованих учених рад із захисту докторських дисертацій та 1 спеціалізована вчена рада із захисту кандидатських дисертацій.

Чисельність молодих учених в університеті становить 554 особи, з них 5 докторів наук, 141 кандидат наук. В аспірантурі університету навчаються 261 особа, у докторантурі – 8 осіб.

Отримано 2 Державні премії України в галузі науки і техніки, 1 грант Президента України докторам наук для здійснення наукових досліджень, 3 гранти Президента України для підтримки наукових досліджень молодих учених, 1 Іменна стипендія Верховної Ради України для найталановитіших молодих учених, 8 науковців отримують стипендії Кабінету Міністрів України для молодих учених, стипендії Президента України одержують 11 студентів, 11 студентів стали переможцями міжнародних конкурсів студентських НДР.

У 2018 році дійсним членом (академіком) НАН України став докт. фіз.-мат. наук, професор Слюсаренко Ю.В., професори Мchedлов-Петросян М.О., Гірка І.О. та Чебанов В.А. обрані членами-кореспондентами НАН України.

Університетом здійснювались заходи з розвитку інноваційної діяльності. Проведено переговори з представниками низки компаній США, Китаю, Великої Британії та інших країн щодо впровадження розробок учених університету. Підписано договір з Українським центром досліджень і розробок фірми «Самсунг» на суму 1100 тис. грн. У 2018 році підписано Меморандуми про співробітництво з Національним центром управління та випробування космічних засобів та Громадською спілкою «Фундація «Схід – Захід». До другого видання збірника «Інноваційні розробки вищих навчальних закладів та наукових установ МОН України» увійшло 16 розробок університету.

Основними завданнями з організації наукової діяльності в університеті є:

– підтвердження статусу **національного** та статусу **дослідницького університету**;

– успішне проходження **державної атестації** університету в частині провадження ним наукової (науково-технічної) діяльності за галузями знань, що враховуються у наукових напрямках при атестації закладів вищої освіти ;

– отримання університетом **базового фінансування** за науковими напрямами досліджень;

– зміцнення провідних позицій у сфері наукової діяльності й отримання результатів досліджень світового рівня;

– залучення до наукової роботи талановитої молоді; збільшення обсягу позабюджетного фінансування; участь у міжнародних програмах, грантах тощо, збільшення кількості публікацій та входження періодичних видань університету до міжнародних наукометричних баз даних, збільшення кількості прикладних робіт і розробок, документів на права інтелектуальної власності на винахід, розвиток міжнародного співробітництва; підготовка кадрів вищої кваліфікації.

Вчена рада ухвалила:

1. Проаналізувати причини зменшення кількості молодих вчених, дослідників та запропонувати конкретні кроки щодо виправлення ситуації, що склалася.

Відповідальні: проректор з наукової роботи.

Термін виконання: до 25.06.2019 р.

2. Провести оцінювання ефективності діяльності науково-педагогічних та наукових працівників факультетів/НДІ у сфері наукової, інноваційної та міжнародної діяльності за науковими напрямами, за якими здійснюється державна атестація ЗВО за період 2014-2018 роки (Постанова Кабінету Міністрів України № 652 від 22.08.2018 р. «Деякі питання проведення державної атестації закладів вищої освіти в частині провадження ними наукової (науково-технічної) діяльності»; проект Наказу МОН України «Про державну атестацію закладів вищої освіти в частині провадження ними наукової (науково-технічної) діяльності»).

Відповідальні: проректор з наукової роботи, начальник НДЧ, декани факультетів, директори НДІ.

Термін: до 30 квітня 2019 р.

3. Відповідно до основних показників, на підставі яких здійснюється оцінка результативності наукової (науково-технічної) діяльності університету за науковими напрямками, визначити, які саме наукові напрями є перспективними для успішного проходження університетом державної атестації, а університет може бути віднесений за науковим напрямом до кваліфікаційної групи «А».

З метою можливості проведення кваліфікованого і конкретного обговорення питання щодо визначення наукових напрямів, за якими університет буде брати участь у проходженні державної атестації, підготувати проекти основних матеріалів (документів), за якими здійснюються розрахунки атестаційної оцінки конкретного наукового напрямку, та визначити, які саме наукові підрозділи університету беруть участь у формуванні даного наукового напрямку.

Відповідальні: проректор з наукової роботи, начальник НДЧ, декани факультетів, директори НДІ.

Термін: до 30 квітня 2019 р.

4. Здійснити заходи щодо поновлення або узгодження договорів зі створення міжвідомчих центрів (лабораторій), лабораторій з науковими установами НАН України і галузевих національних академій наук, а також договорів про співробітництво, створення зразків нової техніки з виробничими підприємствами та організаціями.

Відповідальні: начальник НДЧ, декани факультетів, директори НДІ.

Термін: до 31 травня 2019 р.

5. Провести аналіз наукових результатів, отриманих у наукових колективах за різними науковими напрямками і визначитись щодо перспективності їх використання для проведення досліджень на стиках наук та необхідності створення наукових колективів щодо виконання цих досліджень.

Відповідальні: начальник НДЧ, декани факультетів, директори НДІ.

Термін: до 31 жовтня 2019 р.

6. Запровадити систему планування та контролю щодо:

- збільшення загальних обсягів позабюджетного фінансування;
- активної участі науковців університету в міжнародних програмах, грантах, фондах та конкурсах різного рівня, виконанні госпдоговірних робіт, наданні послуг тощо;
- входження видань університету до міжнародних наукометричних баз даних Scopus, Web of Science та Index Copernicus;
- розвитку патентно-ліцензійної роботи.

Відповідальні: начальник НДЧ, декани факультетів, директори НДІ.

Термін: до 30 червня 2019 р.

7. З метою своєчасної та якісної підготовки проектів науково-дослідних робіт, оформлення й введення їх до інформаційної системи «Наука в університетах» у термін до 14 червня 2019 року підготувати проекти (запити)

науково-дослідних робіт та розробок (з результатами їх внутрішньої експертизи), які планується подати до МОН України для участі в конкурсі проектів, що фінансуються за рахунок загального фонду державного бюджету починаючи з січня 2020 року.

Особливу увагу звернути на необхідність збільшення кількості робіт з прикладних досліджень та робіт, спрямованих на забезпечення обороноздатності та безпеки держави, а також робіт зі створення новітніх конкурентоспроможних за кінцевим продуктом розробок, які є перспективними для їх подальшої комерціалізації.

Відповідальні: начальник НДЧ, декани факультетів, директори НДІ.

Термін: до 14 червня 2019 р.

8. При формуванні та прийнятті до виконання науково-дослідних робіт, що фінансуються за рахунок загального фонду державного бюджету, обов'язково передбачати кошти (до 10% від загального обсягу витрат на заробітну плату по НДР) для залучення молодих науковців, аспірантів та студентів.

Відповідальні: проректор з наукової роботи, начальник НДЧ, декани факультетів, директори НДІ.

Термін: відповідно до наказів МОН України.

9. З метою розвитку інноваційної діяльності, пошуку та збільшення загальних обсягів позабюджетного фінансування, інтеграції науки з виробництвом та комерціалізації розробок університету створити Науковий парк університету.

Відповідальні: директор Інноваційного центру, начальник НДЧ.

Термін: жовтень-грудень 2019 р.

10. Для своєчасного та якісного виконання науково-дослідних робіт, які фінансуються за рахунок загального фонду державного бюджету, госпдоговірних робіт, грантів тощо, забезпечення їх фінансовими ресурсами відповідно до термінів виконання робіт за їх етапами розробити та ввести в дію порядок проходження документації стосовно проведення необхідних закупівель наукового обладнання, приладів, матеріалів тощо.

Відповідальні: проректор з економічних та соціальних питань, начальник НДЧ.

Термін: до 15 травня 2019 р.